

Bako na alú ivélewu

Alú naáru wɔɔɔɔná, A dɛ weeyé fuwá nge waalúru bú, wénlím bú umú ge. Báa sááti wenkí, bilé bidaá ge buwe. A waalúru bú, wánján ge ilí. Bijóó né, nge waadási iyé fuwá. Nge waalúru bidéé bú, sááti wenkí waagurú si ilí bú umú dɔdɔ né, nge bú weedelém. Alú ivélewu ceení icaa idée bú iwí. Bú weedelém bilé né, nge woobó ikálu alú naáru-jó, nge ilé weebééɲ bú umú háli ibí. Tóó, alú ivélewu umú idée yílá kée nánásá ge: náále, waazá-daá, náále, iwóró. (Naaru sɔsɔ: cibéyi, iriké nbulé?)

Méévéeri ná nya! Iriké nbulé. (Múde-dúv.)

Tóó, bú ceení weedelém né, nge woobó ilí alú naáru-jó. Nge ilé weebééɲ yi háli ilá afobú. Waalá afobú itála alú kpɔwúw né, nge wooyúú bú alééré naáru ilá hiije. Afobú igɔɔ wánjám cóodi ge kiyaku-daá. Kiyaku kúboŋgi-daá ge wándaráyám idée cóodi. Cóodi ge alú umú wánlám, na ikpóo iboná ikáya kiyaku-daá.

Tóó, bú afobú ceení wɔɔgbóo alú, nge baalúru bíya. Afobú umú iyídɛ ge Bakó. Igée faɔɔ ge fíya íní, kídíídi ténjeín ina idée iyááli. Bakó umú iwená fěéni, nááni, nemísi, kelinbé, mándím na madí wé! Nabúru taka ndannáa afobú ceení-dée fɔɔ-daá né. Kpééni, kacáálawá, kudélémíni, buríja, buzuurée ná kídíídi ge. Bilé bibaasí, iwená yomáa. Afobú ceení íbá igée dʒóle kúboŋde-dúv ge. Ina idée iyááli bowe, wíre né, nge idɛelú waadilí iyídɛ, kamá dɔo wɔɔgbóo yi né ideféeri yi iyídɛ. Alú wɔɔzólí kiyaku wenkí-daá Bakó igɔɔ wánjám cóodi né kidaá boɔé.

Tóó, sáawure-dúv féyí lé. Wíre né, nge alú naáru wɔɔgbóo Bakó igɔɔ iwíli idɛelú sɔsɔ: beɛ nwaalú igɔɔ ndó. Bijóó né, nge Bakó dɛelú waagurú íbó iwóní-jó kiyaku cóodi múv. Waadála né, weezéé iwóni, nge sɔsɔ: nɲíni nɲíni ge cóodi. Nge ábóni sɔsɔ: fáram-fáram. Nge waamu cóodi. Woogúu wenbí si umú né, nge wɔɔbózi iwóni sɔsɔ: ísee umú cóodi. Nge ilé sɔsɔ: aayí, bídandalí; kezeyya féyí! Nnaamú ge alú ceení woobúsi sɔsɔ: «Mowóni, mós ge ízee cóodi na ndó sɔsɔ: bídandalí? Ndatilí ma gé... .

Nge ábóni sɔsɔ: aayí, mádatilí nya! Nge umú sɔsɔ: nyáási nwoolú?

Nge ábóni sɔsɔ: mowoolú weení nbulé yeé!

Nge umú sɔsɔ: mós ge nbiyaalú Bakó dɛelú. Nnaamú ge ábóni weedísi weezuú, nge sɔsɔ: óhoo-hóo! Nge waagurú ikpi yi aatúu..., nge beezéé. Beezée bité né, nge wɔɔgbóo cóodi wentí tuga né ifa iwoolú, káma bubá bilá yi níni sɔsɔ: ina iwoolú beegéti. Bakó dɛelú waagurú si ikpé né, nge iwóni sɔsɔ: umú wónvúu yi ikádílí baɔɔdaare, kámá umú ina ibiyaalú baalá wé náále, idatilí le si ikájáana yi né. Nge baagurú bɔkpóo níbááwu bereɲe, bereɲe háli bɔkóni batála Bakó-dée kuróo-daá. Nge alú ceení waana ibiyaalú Bakó-dée amáana: idée bíya, idée fúndi kpuná, kpééni na idée dʒóle ríja.

Sááti kum, Bakó we idée fɔɔ nekére-daá wánlám tumére.

Alú ceení waana ibiyaalú-dée amáanawá né, nge waabáazi kpuná lím. Bíya ge waadana lím, nge weelí fúndi kpuná, kpééni na amáanawá dɔbata. Sááti kum, Bakó na idée íba nebére kowe fɔɔ. Alú ceení weelí buríja, amá kalibááwu nakiri ge waawú kpáa. A waagurú si ikpa kalibááwu kum, kilé kiluná dɛelí, háli kilé kicáarti kudi kíkpa tuwú-daá, nge ábóni waalá buríja si ikpa tuwú, amá waawú.

Kalibááwu waana izíre weezéé né ge kugba dam kujú-daá, sááti kum Bakó kowe fɔɔ-daá. Nnaamú ge kalibááwu waadulú kuróo-daá:

Bakó-Bakó kɔni yoo
Bakóo kɔni yoo
Bakó-Bakó kɔni yoo
Bakóo kɔni yoo
Nááni ríŋa wéndém,
Bakóo kɔni yoo
Féeni ríŋa wéndém
Bakóo kɔni yoo
Nemísi ríŋa wéndém
Bakóo kɔni yoo
Iráa ríŋa wéndém
Bakóo kɔni yoo...

Sáátu kuń, Bakó ızire wéndéé na farím ına ibíya.

Bíya wenbá ına we fɔɔ-daá né badaá, naáru kée komóómuŋa, kúɔm kée ndań, toozo ńńi kée gaalo-gááló.

Gaalo-gááló waadana kalibááwu-dée yéńdi ní, nge weevéeri bajaa sɔsɔ: nabúru wángalám ɔána. Caáwu tabɔsɔná laakáaru tóńm bú waanmáti yi né tɔɔ. Bujóó né, nge komóómuŋa waanú yéńdi tuń, nge woogósi bajaa iwílt yi sɔsɔ: umú wánnú yéńdi natíru. Nge bajaa sɔsɔ: ketengere nyóó ńdanmáti, sinje ge si njanmáti? Su tóńm nga uráa níbááwu. Aayí, belé boozú, baríŋa babáázi farím. Budástyóó né, kalibááwu waadátulu kunóó-daá.

Bakó-Bakó kɔni yoo
Bakóo kɔni yoo
Bakó-Bakó kɔni yoo
Bakóo kɔni yoo
Nááni ríŋa wéndém
Bakóo kɔni yoo
Féeni ríŋa wéndém
Bakóo kɔni yoo
Nemísi ríŋa wéndém
Bakóo kɔni yoo
Iráa ríŋa wéndém
Bakóo kɔni yoo...

Tóó, leleedɔ né ndań weení idánnu né, waanu ná iféeri bajaa sɔsɔ: nabúru wángalám kereŋe-de, ɔána wɔɔwɔɔsɔ.

Sáátu kuń alú ceení na kalibááwu ızire wéndéé, a si ikpa kalibááwu, kilé kiluná lí. Nge kokule weezéé ızire. Alú ceení tabúzi ikpa kalibááwu.

Budástyóó né, Bakó tutuŋa waanú yéńdi. Nge sɔsɔ: báa bulá njaní, ɔána kevéyi déyi-déyi. Leleedɔ máává toovonúm bíya bana bedéé tóńm. Nge waagurú ikpóó ɔána níbááwu. Waadála kadóó-daá né, buzumáa síwu: ndánnáa nabúru kadóó-daá, asée Bakó igoo riké. Waadála né, igoo ge wɔɔwɔɔná kadóó-daá. Nna ge ına igoo bɔɔgbóó kokule. A igoo weegbí yi, umú itólí na cé, a waagurú igoo-wóró, ilé iluná lí.

ızire weezéé páá né, nge Bakó weeze ibó ikálízi idée tóówu na nyumé. Waagábisi né, nge igoo waavíru urɔɔzi si ikpi yi, nge Bakó waalá yi ceemé. A waavuri ná cé, Bakó iluná lí, hált ilá iwí.

Bakó waalú kpómóó né, nge wɔɔɔ nyumére, aayí, nge igoo waalá nyumére ceemé. Igoo waana ızire weezéé né, nge weegbezí iyíle kúɔmɔde ilo si iyóó

Bakó, nge Bakó weegéézi idi, yíle idéé dɔɔyóo yi. Nge waalízi yíle sule níde ulɔ, nge dɔlé dɔdɔ dɔiivéti, dɔɔyóo Bakó.

A Bakó wɔɔɔo nyumére, na igɔɔ ulé ikóló yi iyíle. Bakó ulé wónɔɔo nyumé, buka igɔɔ wónlɔo yulá. Tóo, izíre weezéé páá..., háli bukóni buka Bakó nyumére kúɔɔmɔde. Bakó wɔɔɔo idéé nyumére kegbiirinóo níde né, háli igɔɔ wenbirédaá. Nge igɔɔ weejé isála. Igɔɔ waazí, nge buga Bakó na ibíya wenbá baaláazi yi fɔó né. Kalibááwu weelee ná Bakó ge idasí. Burɔɔzi ge Bakó waabúzi iku igɔɔ ivélewu.

Tóo, burɔɔzi ge dɔo né, kúɔɔnáa wɔɔjɔo né, a urú wená ásírí nakírí, ídenvéeri idéelú, a bidékéé bilé wónɔɔnɔ́ ibósi nya. A bidékéé sisi: Bakó dɔdɔ nyi idi, igɔɔ uraagu yi. Bilé né, a dǎébéém tóm tuna tidaá kazóo, Bakó dǎelú waalú iwóró, káma wɔɔɔɔná na alú ivélewu ceení iwíli Bakó dɔɔáare. Bilé né, mɔɔɔɔnáa, magaanáa na ménewáa, a mína míwaalunáa, nge beevéeri mí bedéé ásírí, bɔɔɔlée mí ge, ikálu bɔwóró. Káma, a tílási wɔɔmɔɔná nwaalú, nyóo ge kumɔɔná.

Mámúde wɔɔlɔo kutolodóore-dɔ.